

Tett. på folk

KOMMUNEPLANENS
SAMFUNNSDEL

Nore og Uvdal
kommune

Hva er kommuneplanens samfunnsdel?

Samfunnsdelen gir retning for utvikling
av Nore og Uvdal-samfunnet.

Den definerer også hvilke satsings-
områder kommunestyret
ønsker å prioritere
i valgperioden.

Viktige premisser for denne planen:

”

I kommuneplanens samfunnsdel
konsentrerer vi oss om innsats-
områdene vi mener er nødvendige
for å løse de lovpålagte oppgavene
i årene som kommer. Det er her vi
skal prioritere de ekstra ressursene.

Foto: Ole Jørn Solberg

Oppbyggingen av planen

Kommunens visjon «Sammen skaper vi framtida» fra 2019, videreføres som grunnlag for denne samfunnsplanen.

Fakta i samfunnsdelen er hentet fra [kommuneplangrunnlaget](#) som ble utarbeidet sammen med planprogrammet.

I dette dokumentet illustrerer vi noen **hovedutfordringer** og **mulighetsrom** som utgangspunkt for prioriteringene i planen.

Prioriteringene konkretiseres gjennom langsiktige mål, som følges opp med **fem satsingsområder**.

Vi har gitt planen tittelen «**Tett på folk**» - som skal være den røde tråden. I dette legger vi at **vi utnytter smådriftsfordelene** i en liten kommune.

Alle bærekraftsmålene ligger til grunn for **kommunens arbeid**. I denne fireårsperioden har vi vektlagt 8 utvalgte bærekraftsmål.

Foto: Kirsten Løvberg

Hva betyr visjonen «Sammen skaper vi framtida» for oss?

Foto: Monica Persen, okort.no

Kommunen kan ikke klare alt selv, men kan **utløse skaperkraft** og få ting til å skje.

Skal vi skape framtida sammen må vi **tett på folk**, og **bygge tillitt**.

«**Tett på folk**» er en huskeregel som skal minne oss på å **lytte** til hverandre og se hverandre.

Nore og Uvdal er **en ressurssterk kommune**, men av alle ressursene er **folka** den viktigste.

Som et ledd i det å satse på folk har Nore og Uvdal en ambisjon om å gå fra «**kvinneunderskudd**» til «**kvinneattraktiv**».

VERDIENE VÅRE:
Vi er stolte og rause.
Vi er modige og nyskapende.

3

God helse og livskvalitet

Mangel på møteplasser

17 % i alderen 18-29 år rapporterer om ensomhet

47 % deltar på fritidsklubb på ungdomsskolen, mot nasjonalt 31%

37,5 % deltakelse på kulturskole (6-15 år), mot nasjonalt 12,9 %

Foto: Uvdalno

7 % kvinnelige styreledere i aksjeselskap

47 % kvinner som jobber deltid, mot nasjonalt 35 %

43 % kvinneandel i aldersgruppen 20-34 er lavt i nasjonal målestokk

28 % kvinner ansatt i privat sektor, mot nasjonalt 37 %

Likestilling mellom kjønnene

5

9

Innovasjon og infrastruktur

0,8 % arbeidsledighet
mot 1,8 % på landsbasis. Krevende å rekruttere, både lokalt og nasjonalt.

El-produksjon og landbruk
er store bransjer med høy sysselsetting

14 millioner kr tilføres næringsfondet hvert år.
Gjør oss i stand til å tilrettelegge for næring.

Foto: Ole-Jørn Solberg

Veitrafikk og jordbruk står for de største klimautslippene

Karbonbinding

Skog binder 147 000 tonn CO₂ ekvivalenter pr år (2015-tall)

Ikke en spesielt værhard kommune.

Men ekstremvær er en klimarisiko også her

Stoppe klima- endringene

13

11

Bærekraftige byer og lokal- samfunn

**30 % av eiendommene
er ikke bebodd**

dvs. 134 landbrukseiendommer er ikke bosatt!

Kun 3

nye boliger ble
bygd i 2022

Kollektivtilbudet

er begrenset til Numedalsbussen
og skolebussen, ellers privat kjøring

22 % minoritets-
språklige elever på
Rødberg skole,
2023-2024

56 % økning i aldersgruppen
80-89 år fra 2022-2040 gir høy
forsørgerbyrde

Foto: Ole Jørn Solberg

Livet på land

**Villrein
– internasjonal ansvarsart**

Norges største nasjonalpark:

**20 % av Hardangervidda
ligger i Nore og Uvdal**

Trillemarka Rollagsfjell:

**Norges største
barskogreservat**

4

God utdanning

96,9 % fullfører videregående opplæring på Numedal videregående skole

3 % frafall i videregående skole mot 19 % nasjonalt

47 % har videregående skole som høyeste utdanning, mot nasjonalt 36,3 %

21,7 % har utdanning på universitets- og høghskolenivå, mot nasjonalt 36,9 %

Foto: Uvdalno

Utstrakt interkommunalt samarbeid for å gi innbyggerne best mulig tilbud

Samarbeid med næringsliv og frivillighet

Samarbeid for å nå målene

17

Basert på de utvalgte bærekraftsmålene, er dette hvordan vi skal nå målene på lang sikt:

Langsiktige mål

Hovedmål:

Nore og Uvdal kommune skal være en bærekraftig kommune som er tett på folk.

- ✚ Vi skal sørge for at barn og unge har en oppvekst som gjør at de får lyst til å flytte tilbake til kommunen.
- ✚ Vi skal ha en raus kultur der vi unner hverandre suksess, bygger felles identitet og forebygger utenforskap.
- ✚ Folk skal trives og bidra aktivt i samfunnet.
- ✚ Vi skal være best i Buskerud på fritidsaktiviteter for barn og unge.

- ✚ Vi skal jobbe aktivt for å beholde og utvikle Numedal Videregående skole.
- ✚ Vi skal øke utdanningsnivået i befolkningen ved å utvikle, beholde og rekruttere nødvendig og kompetent arbeidskraft, både for offentlige og private arbeidsplasser.
- ✚ Alle grunnskoleelever skal ha et bevisst forhold til bærekraftig utvikling, likestilling, raushet og verdsetting av kulturelt mangfold.
- ✚ Tilby praksisplasser og målrettet rekruttere fagfolk som er i utdanning eller spesialisering.

- ✚ Vi skal være en kommune som er attraktiv for kvinner å flytte til og leve livet i.

Foto: Uvdal.no

- ✚ Vi skal utvikle en mer mangfoldig næringsstruktur og tilrettelegge for innovasjon og sirkulærøkonomi.
- ✚ Vi skal øke verdiskapingen basert på naturgitte forutsetninger som verneområder, utmark, energiproduksjon og landbruk.

- ✚ Vi skal øke tilliten mellom kommune, næringsliv, frivillighet og befolkning.
- ✚ Vi skal ha et mangfoldig og dynamisk boligmarked for både leie og eie.
- ✚ Vi skal redusere antallet ubebodde gårdsbruk.

Foto: Uvdal.no

- ✚ Vi skal redusere klimarisiko og sårbarhet gjennom bærekraftig arealforvaltning.
- ✚ Vi skal redusere vårt klimaavtrykk gjennom økt karbonbinding og reduserte utslipp.

- ✚ Vi skal bevare kulturarven, økosystemer og naturmangfold for framtidige generasjoner, med spesielt ansvar for ivaretagelse av villreinens leveområder.
- ✚ Vekst og utvikling skal gå i riktig fart og ikke på bekostning av ressursene vi ikke kan få tilbake.
- ✚ Irreversible og store arealinngrep skal unngås i nye områder med sårbar natur.

Foto: Ole Jørn Solberg

- ✚ Vi skal samarbeide på interkommunalt, regionalt og nasjonalt nivå for å gi gode tjenester og utvikle framtidsretta lokalsamfunn.
- ✚ Kommuneorganisasjonen skal jobbe smartere, mer innovativt og utvikle det tverrsektorielle.

Satsings- områder

2024-2027

Boligbygging

Vekst og
Utvikling

Trivsel
og Livsløp

Kultur
og Natur

Rekruttering

Boligbygging

Foto: Kirsten Læberg

Satsingsområdet innebærer prioritering av:

- ✦ Legge til rette for boligbygging gjennom økonomiske insentiver.
- ✦ Ta initiativ til partnerskap for boligbygging.
- ✦ Videreføre satsing på hytte til bolig.
- ✦ Stimulere til at flere gårdsbruk blir bebodd.
- ✦ Gjennomføre boligprosjekter i egen regi.

Rekruttering

Foto: Uvdalno

Satsingsområdet innebærer prioritering av:

- ✦ Spisset satsing på kompetansearbeidsplasser for kvinner.
- ✦ Stimulere til at folk utenfor arbeidslivet blir sysselsatt.
- ✦ Legge til rette for kompetanseutvikling for å beholde og utvikle ansatte.
- ✦ Jobbe aktivt utadrettet for å stimulere til tilbakeflytting og tilflytting.
- ✦ Tilrettelegge for godt samarbeid mellom næringsliv og oppvekst.
- ✦ Stimulere til rekruttering av kvinnelige næringslivsledere og styreledere.

Foto: Martin Sævre

Foto: Urdalno

Trivsel og Livsløp

Satsingsområdet innebærer prioritering av:

- ✦ Tilrettelegge for at alle kan delta i organisert og uorganisert aktivitetstilbud.
- ✦ Jobbe forebyggende gjennom tidlig innsats.
- ✦ Stimulere næringsliv og frivillighet til å skape inkluderende møteplasser.
- ✦ Anerkjenne frivillighetens innsats gjennom godt samarbeid og tilrettelegging.
- ✦ Gi barn og unge reelle muligheter til å påvirke samfunnsutviklingen.
- ✦ Bruke kunstig intelligens og digitalisering der det er formålstjenlig.
- ✦ Målrettet holdningsskapende arbeid for å bygge inkluderende kultur, løfte fram folk som lykkes, og fremme mangfold.
- ✦ Offensiv videre satsing på bygdeutvikling.
- ✦ Flyktninger skal inkluderes i lokalsamfunnet.
- ✦ Vi har nulltoleranse for mobbing i lokalsamfunnet.

Foto: Ole Jørn Solberg

Kultur og Natur

Satsingsområdet innebærer prioritering av:

- ✦ Mangfoldige kulturtilbud.
- ✦ Bruke kulturarven og Nore og Uvdal Museum som strategiske virkemidler for å fremme attraktivitet.
- ✦ Jobbe med målrettede prosjekter for å redusere klimautslipp og øke karbonbinding.
- ✦ Stimulere til at innbyggere og næringsliv tar klimasmarte valg.
- ✦ Stimulere til rekruttering av nye generasjoner for framtidas forvaltning og bruk av naturressursene.
- ✦ Alle arealtiltak skal klimaberegnes som en del av saksutredningen.
- ✦ Ta hensyn til sårbar natur og viktige naturverdier.

Vekst og Utvikling

Foto: Uvdal.no

Satsingsområdet innebærer prioritering av:

- ✦ Utnytte smådriftsfordelene i en oversiktlig kommune med korte linjer.
- ✦ Stimulere til næringsutvikling knyttet til fornybar energi og sirkulærøkonomi.
- ✦ Bruke anskaffelser som et strategisk verktøy i samfunnsutviklingen.
- ✦ Bruke næringsfondet aktivt for å stimulere til vekst og innovasjon spesielt innen landbruk og kvinnearbeidsplasser.
- ✦ Stimulere næringsvirksomhet som utnytter potensialet i nasjonalparkkommunen.
- ✦ Videreutvikle Nore og Uvdal og Numedal sin attraktivitet som bærekraftig reisemål.
- ✦ Bruk av ny teknologi for å bedre mobilitet.
- ✦ Bærekraftige investeringer i bygg og anlegg for å skape gode møteplasser og gode forutsetninger for organiserte aktiviteter.
- ✦ Stimulere til etablering av kompetansemiljøer under samme tak.
- ✦ Videreutvikle det gode samarbeidet med Numedal Videregående skole.
- ✦ Handlingsrom til å ivareta beredskap for flaks.

” 1 km²
pr person

Fakta om areal

36 % vernet areal

– Vi bidrar til å verne
og sikre verdens
natur- og
kulturarv

| Sentralt plassert på Østlandet

- ✦ Rødberg er sentrum – bygdesentrum
I Nore, Uvdal, Øygardsgrend, Tunhovd
- ✦ Aktive gårdsbruk – levende grender.
102 husdyrbruk.

| Få folk, stort areal

- ✦ 2485 personer
- ✦ 2500 km²
- ✦ 4100 hytter

| Typer areal:

✦ Skog: 690 km ² (28 %)	✦ Utbygd areal
16 km ² (1 %)
✦ Fjell og annen ut-
mark: 1350 km ² (54 %)	✦ Dyrka mark
14 km ² (1 %)
✦ Vann og myr
420 km ² (17 %)	

Areal- strategier

Nore og Uvdal skal ha en god og langsiktig arealforvaltning som sikrer at vi når bærekraftsmålene og innfri forpliktelser for klima og naturmangfold.

Ved revidering av kommuneplanens arealdel skal vi vurdere om tidligere godkjent arealbruk skal endres av hensyn til klima, naturmangfold, kulturmiljø, jordvern, villrein, klimatilpasning, samfunns-sikkerhet og et mer hensiktsmessig utbyggingsmønster.

For å sikre forutsigbarhet for grunneiere og eiendomsutviklere er det nødvendig å presisere at der det er gjeldende regionale planer skal disse legges til grunn. Regionale planer skal videre legges til grunn ved etterfølgende kommunal planlegging.

For gjeldende kommuneplaner skal plan og bygningslovens paragraf 5-5 legges til grunn.

Plan og bygningslovens paragraf 5-5, en videreføring av tidligere pbl 27-2 nr. 2 annet ledd, har som formål å skape forutsigbarhet og økt effektivitet i planprosesser. Bestemmelsen innebærer at i den grad en detaljregulerings-

plan er i samsvar med overordnet plan som er vedtatt for under 10 år siden, kan det ikke fremmes innsigelser mot planen om forhold som er avgjort i overordnet plan.

I den grad en reguleringsplan er i samsvar med overordnet plan, men overordnet plan er eldre en 10 år og det er fare for at reguleringsplanen blir vurdert ved revidering av kommuneplanens arealdel skal grunneiere/eiendomsutviklere kontaktes for å gis mulighet for å oppdatere sine reguleringsplaner i henhold til nasjonale planretningslinjer og minimere naturpåvirkning.

Bolig - og sentrumsutvikling

- ✦ Vi skal sammen med innbyggerne videreutvikle Rødberg sentrum og etablere infrastruktur for bygging av sentrumsnære boliger.
- ✦ Vi skal sammen med lokalbefolkningen jobbe aktivt med nærsenterutvikling i Tunhovd, Norefjord, Uvdal, Øygardsgrend og kommunen skal alltid ha kommunale tomter med etablert infrastruktur tilgjengelig for boligbygging.
- ✦ Vi skal opprettholde dagens bosetting i bygd og grender og bygge videre på de fortrinn bygda og grendene har i dag.
- ✦ Vi skal legge til rette for større frittliggende bolig-tomter i områder med LNF-spredd bolig.
- ✦ Vi skal legge til rette for møteplasser og sentrumsnære boliger som støtter alle livsfaser og der alle kan delta.
- ✦ Vi skal sikre gode ferdselsårer for myke trafikanter og tilrettelegge for lek, rekreasjon og fysisk aktivitet i nærmiljøet.
- ✦ Vi skal videreutvikle Rødberg fritidspark med god kobling mot sentrum.
- ✦ Vi skal legge til rette for endring fra fritidsbolig til bolig der forholdene ligger til rette for det. Fritidsbebyggelse skal videreutvikles på områder med eksisterende infrastruktur.

Foto: Måfrid Toenelet

Næring, kultur- og naturressurser

- ✦ Vi skal lokalisere arealkrevende næringsvirksomhet til næringsområder nær hovedveier.
- ✦ Vi skal ta vare på og videreutvikle seter -, beite og kulturlandskapsområder. Vi skal ta hensyn til beiterettighetene ved omdisponering av utmarksarealer.
- ✦ Vi skal forvalte skogen på en bærekraftig måte som sikrer positive klimagevinster, bevarer naturmangfoldet og kan bidra til arbeidsplasser og verdiskaping.
- ✦ Vi skal ta vare på mangfoldet i landbruket ved å legge til rette for spredt næring i LNF-områder, inkl Hardangervidda og randsonen til Hardangervidda og fjellområdene rundt.
- ✦ Vi skal ha en byggegrense mot fjellet på minst 50 meter under faktisk skoggrense.
- ✦ Vi skal ta vare på steinbuer og andre kulturminner som viser tidlig bruk av Hardangervidda.

Foto: Uvdalno

- ✦ Vi skal ikke gjennomføre tiltak som virker negativt på villreinens arealbruk, men gjennomføre tiltak som kan bedre situasjonen for villreinen.
- ✦ Vi skal tilrettelegge i kulturmiljøet slik at det stimuleres til friluftsliv og fysisk aktivitet. Grendenes særpreg og viktige landskapstrekk skal vektlegges i stedsutviklingen.
- ✦ Vi skal ivareta mineralressurser som byggeråstoff, metaller og områder med bergrettigheter på en bærekraftig måte.
- ✦ Vi skal ha en restriktiv holdning til tap av dyrka jord og utnytte potensial for fortetting i eksisterende byggesoner.
- ✦ Vi skal ha byggeklare ledige næringsarealer

Infrastruktur

- ✦ Vi skal levere rent drikkevann og gode sanitære forhold uten å forurense nedbørsområdet. Drikkevannsforsyning er kritisk infrastruktur.
- ✦ Vi skal ha tilfredsstillende og tilgjengelig brannvann.
- ✦ Vi skal bruke rekkefølgekrav for å sikre viktig infrastruktur som vei, vann og avløp.
- ✦ Vi skal legge til rette for en god ladeinfrastruktur, blant annet ved å avsette tilstrekkelige arealer til etablering av hurtiglading.

Foto: Uvdalno

Foto: Hilde Særaas Grønhaug

Foto: Uvdal.no

Tett på folk

”

De som bor her har beina godt planta på jorda. De er ordentlige, ekte, til å stole på. De er hjelpsomme, lettvinne og stiller opp.

Sitat fra 17. mai-tale 2024

EMILIE BØLVIKEN

Nore og Uvdal sin egen fotballproff

Forsidefoto: Ole Jørn Solberg · Design: Marianne Fure Tangen, okari.no

hjembygda.no
[kommunens nettside](#)
[kommuneplangrunnlaget](#)

Nore og Uvdal
kommune